

Martin Heinesen, leiðari á Jarðfrøðissavninum eftir Alaskavitjanina:

Fyrirumunirnir nógv fleiri enn vansarnir

– Tá ein sær hvussu positivt upprunafólkið í Alaska metir oljuvinnuna, eiga vit føroyingar eisini at taka hetta til eftirtektar

ORDOG MYNDIR:
JAN MÜLLER
ANCHORAGE, ALASKA

Millum føroyingar, sum vitjaðu í Alaska nú um dagarnar, var eisini Martin Heinesen, leiðari á Jarðfrøðissavninum og fyrrverandi leiðari á Oljufyrirsitingini.

Nú talan var um ein amerikanskan oljubólur burturav, sum stóð fyri ferðini, heldur Martin Heinesen at tað var náttúrligt at velja eitt land, sum er Føroyum meinligt, nevniliga Alaska.

– Hetta hevur verið ein sera áhugaverður túrur, og eg haldi eisini at vertirnir

litið samfelag, sum hevur verið ógvuliga litið ávirkað av samfelagsútviklinginum annars til tað bráðliga gerst næsti granni hjá einum av heimsins størstu oljufeltum, nevniliga Prudhoe Bay.

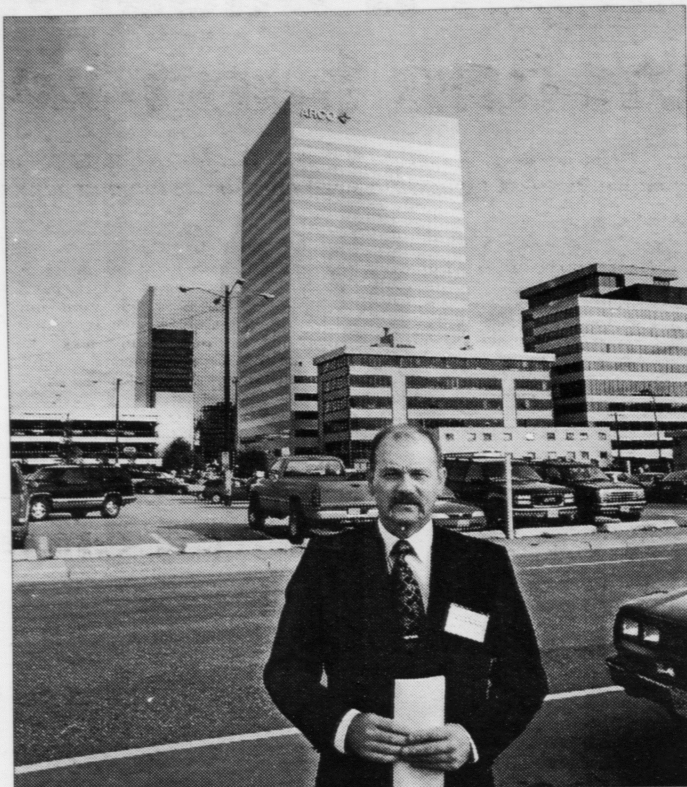
Martin Heinesen vísir á, at Føroyar ikki sjálvandi ikki kunnu samanberast við slíkt eskimoarassamfelag, sum bráðliga stendur andlit til andlits við nútímans tøkni og hentleikar, men hann heldur kortini at her er nakað vit kunnu læra av.

– Vit sødu og hoyrdu hesi upprunafólkini siga frá fyrinum og vansom við øllum tí nýggja og tað stóð þúra greitt at fyrirumunirnir

ikkilata okkum misbrúka av nøkrum.

– Men eg haldi at nettupp hetta, at hesi oljufeløgini Texaco, Arco, Conoco og Murphy Oil hava latið okkum sleppa inn í stovuna hjá teimum innfóddu í Alaska hevur givið okkum møguleika at siggja við egnum eygum hvat oljan hevur havt at siga uppá gott og ilt. Vit hava høvi at hoyra teirra versiónir av hesum og tað haldi eg er gott.

Martin Heinesen heldur ikki at vit eiga at verða so varin og bangin, at vit seta fót fyrir eini oljuvinnu longu áðrenn hon so frægt sum hevur fingið fótin fyrir seg.

Johan McDonald, sum vegna Texaco-samtakið, smkipaði ferðina, heruttanfyri høvuðsskrivstovubyggingin hjá Arco í Anchorage

Røtt gongd higartil

Hvat hevur so leiðarin á Oljufyrirsitingini, Herálvur Joensen, fingið burtúr ferðini til Alaska. Sosialurin setti honum spurningin áðrenn hann fór heim aftur úr Anchorage.

– Vit hava sæð hvussu væl upprunafólkið her hevur dugað at fingið burtúr oljuni, sjálvt um teirra útgangsstøði var væl vánaligari enn okkara, bæði tá talan er um útbúgving og rætti, tí vit, hóast alt, hava ræði yvir okkara rævnunum.

Herálvur Joensen sigur seg annars hava fingið váttað, at mong viðurskiptið, sum vóru umrødd á fyrilestrum og kjakið í Alaska er nakað, sum vit longu

hava tikið hædd fyrir.

– Tað haldi eg er minst líka týðningarmikið, sum at upplivað nakað nýtt, nevniliga at tú eisini fært staðfest at tað tú hevur gjørt er á einari leið. Alt í alt haldi eg tí vit hava fingið nóg burtúr.

Herálvur Joensen vísir á, at Arco og Texaco samtakið sum heild, hava havt eina sera hepná hond við at velja út ein breiðan skara av føroyingum, soleiðis at tað ikki bara eru fólk, sum arbeiða við oljumálum í dag, sum eru við, men eisini fólk umboðandi ymsar aðrar tættir í samfelagnum.

Herálvur Joensen leggur dent á, at vit ikki eiga at yvirmeta oljuútviklingin, tí

vit eru enn ikki farin inn í ein útvikling, sum líkist nøkrum av tí, sum føroyingar sødu í Alaska, nevniliga eitt av heimsins størstu feltum í framleiðslu.

– Vit fara inn í eina stigvísu menning, har leitingin kemur fyrst og har tað verður ógvuliga avmarkað hvørji árin hon kemur at hava á føroyska samfelagið.

Herálvur Joensen vísir at enda á, at ferðin til Alaska er ein sunnur partur av tí menning, sum stendur fyrri framman. Við hesum sipar hann eisini til tær vitjanir, sum eitt nú vinnuevndin hjá lögtinginum, lögmaður og oljumálaráðharrin hava gjørt í Noregi

Føroyska ferðalagið saman við vertunum við byrjanina av Trans Alaskan Pipeline í Prudhoe Bay

hava verið sera hepnir við valinum av fólk, sum hava verið við í ferðalagnum. Hesin bólkur umboðar sera relevantar partar av samfelagnum. Oftani er tað so, nú vit sum arbeiða í oljuvinnuni, fáa vitjan av fólk, sum eru jarðfrøðingar og líknandi, meðan tað her hevur verið talan um fólk umboðandi fleiri aðrar tættir í samfelagnum eisini.

Martin Heinesen heldur tí, at tað hevur stóran týðning at vit sleppa at siggja og tosað við fólk, sum verða ávirka av oljuútviklinginum, so ella so. Við hesum sipar hann til vitjanina í bygðini Barrow í norðasta partinum av Norðuramerika.

– Hetta hevur verið eitt serligt upplivið. Her er eitt

er nógv fleiri enn vansarnir.

Martin Heinesen sigur, at tað er umráðandi at vit føroyingar geva gætur teir vansar, sum eitt litið samfelag fær, tá ein oljuvinnu tekur seg upp. Men samstundis kennir hann tað so, at tá eskimoarassamfelagið í Norður Alaska, umframt fólk í Alaska sum heild, metir fyrirumunirnar av olju verða nógv størri enn vansarnar, so er hetta nakað, sum kann medvirka til at eisini føroyingar fara at siggja eina oljuvinnu sum nakað positivt.

Uppá fyrirspurning um tað ikki kann verða ein vandi at taka av innbjóðing frá ávisum oljufeløgum, sigur Martin Heinesen, at her mugu vit føroyingar brúka okkara sunna vit og skil og

Hann vísir á, at vit samtíðis, sum forkanningar eru gjørdar, hava sett spurningar og hava roynt at svara teimum.

– Nú fara vit so vónandi undir eina leiting, sum neyvan fer at hava ógilega stóra ávirkan á samfelagið. Um somu tíð hava fólk so møguleikan at kunna seg við ymsk viðurskiptið og er henda Alaskaferðin nettupp eitt dømi um hetta.

Hann vísir á, at tað í dag eru nógv fleiri fólk, sum vita nógv um hesa vinnu, enn tað vóru fyrri bert fyra árum síðani og áðrenn vit fara undir nakra framleiðslu, vera tað upp aftur fleiri fólk, sum fara at vita nakað um hetta. Tað vil siga, at her er talan um eina stigvísu prosess.

Martin Heinesen, leiðari á Jarðfrøðissavninum, her saman við Steve Daines frá Conoco. Aftanfyrir teir oljutunnurnar í Prudhoe Bay